စပါးတွင်းကျေးရွာ

စပါးတွင်းကျေးရွာအုပ်စု

တံတားဦးမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၈ - ၂၀၂၂)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

စပါးတွင်းကျေးရွာ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလ

မာတိကာ

မာတိကာ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

စကားချီး

စပါးတွင်းကျေးရွာသယံဇာတပြန်လည်ပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် အစီအစဉ်

(၁)နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊
အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်
ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်ငှ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်
အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ
ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု
(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ

ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOALI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၈/၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၁/၂၂ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများစုနှစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်း တိုင် ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင်ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက် အလက် များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက် အခဲများနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုမူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက် ပံ့ပိုးမှု များရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင် အကဲဖြတ်ရန် အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှု များရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေး ဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

မေလ၊ ၂၀၁၈

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
စပါးတွင်းကျေးရွာ
တံတားဦးမြို့နယ်

စပါးတွင်းကျေးရွာ သံယံဇာတပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

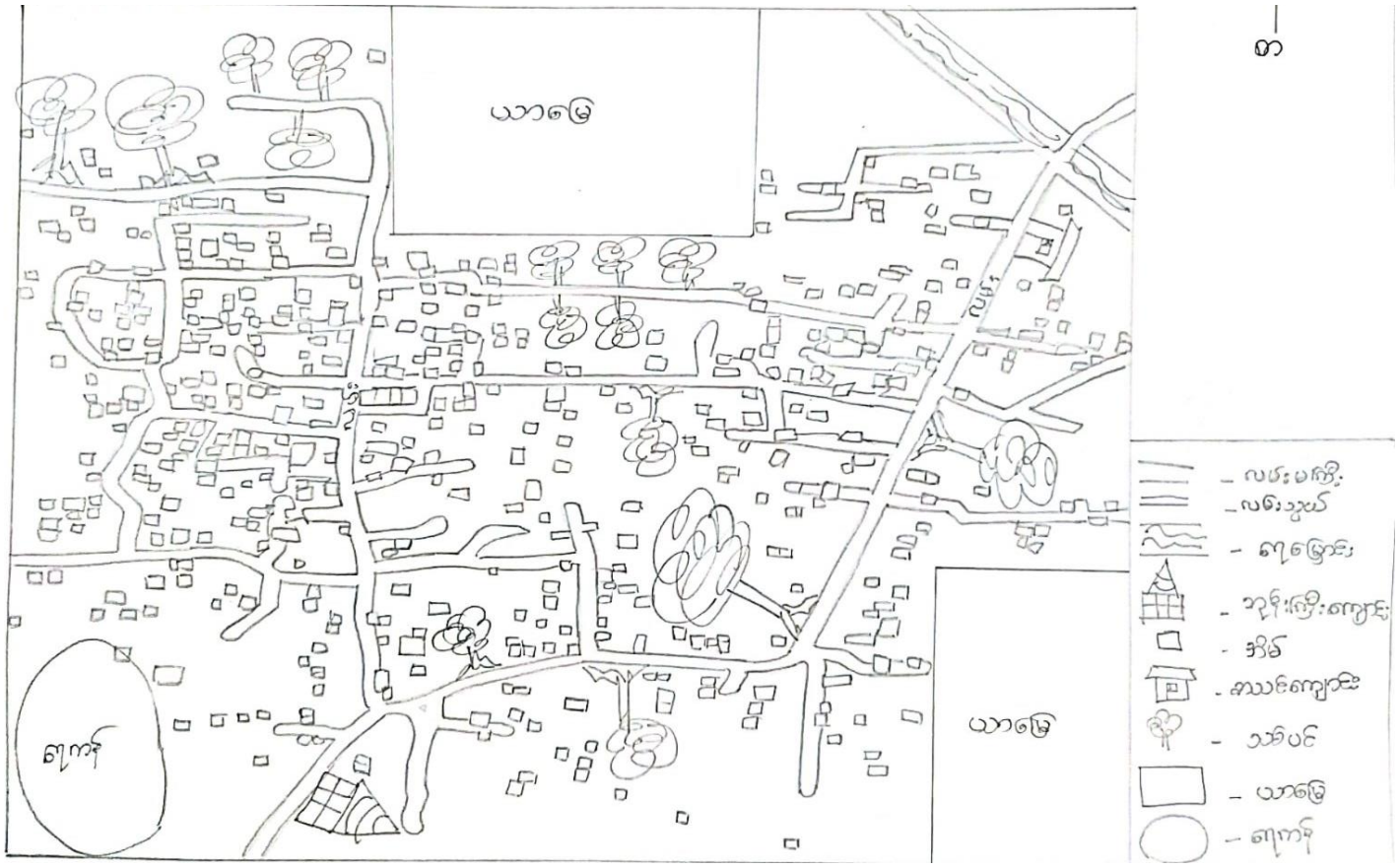

စပါးတွင်းကျေးရွာ ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်

အကြောင်း အရာ	ဇွန်/တန်ခူး	မေ/ကဆုန်	ဇွန်/နယုန်	ဇူလိုင်/ဝါဆို	ဩဂုတ်/ဝါခေါင်	စက်တင်ဘာ/တော်သလင်း	အောက်တိုဘာ/သီတင်းကျွတ်	နိုဝင်ဘာ/တန်ဆောင်မုန်း	ဒီဇင်ဘာ/နတ်တော်	ဇန်နဝါရီ/ပြာသို	ဖေဖော်ဝါရီ/တပိုတွဲ	မတ်/တပေါင်း	ရည်ညွှန်းချက်
ရာသီဥတု													နွေ
စိုက်ပျိုးရေး		နှမ်း	ပြောင်း/မြေပဲ	စပါး	စပါး	ကုလားပဲ	မြေပဲ၊ ကုလားပဲ						မိုး
ပွဲတော်													ဆောင်း
ကျန်းမာရေး	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	ညံ့	ညံ့	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သကြီးပွဲ
ဝင်ငွေ					ကောင်း				ကောင်း	ကောင်း			ညောင်ရေသွန်းပွဲ
သောက်ရေ ဖူလုံမှု	နည်း	နည်း	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ဘုရားပွဲ
အစာရေစာ ဖူလုံမှု	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	ကောင်း	ကောင်း	မီးတွန်းပွဲ

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့်မြို့၏ ကွာခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာ အရွယ်အစား ကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ်ကြသည်။ တံတားဦးမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၁၆၄)ရွာ ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း (၃၀၅) မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း (၆၄၈၉၉)ရွာ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများ တိုးတက်ကောင်းမွန် လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်း မွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့်ကြန့် ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည်ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၄င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့်ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၄င်းတို့ကသာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု

ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက် မည့် အစီအစဉ်လည်းမရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ်မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည်လုပ်ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင် ထားရှိသည်။ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်း ကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များ တည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည်**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့ အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက် များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာ များစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြု မိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုးဖြစ်

စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက် လိုသည့်ရည်မှန်း ချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များ ကိုရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော အရာများ နှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကို လည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည်ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲနိုင်စေရန်နှင့် ၄င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း များက ၄င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစု စည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင် ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြှုနယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကိုထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည်။

ပဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာ လူထု၏ လိုလားချက်နှင့်ဒင်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက် ရမည့် လုပ်ငန်းများ အားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသ ရှိငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ဆိုင်သော ဒင်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြှုနယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် **၁၇** ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်

တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း **၁၇၀** တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း **၂၉**မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း **၅၈၀၀**ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း **၆၄၈၉၉** အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီးရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် တံတားဦးမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း **၅** ရွာကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် ၁၅၉ ရွာအား ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဧန်နဝါရီလ တွင်အပြီးရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှု ရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက် အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့စပါးတွင်းကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊တံတားဦးမြို့၏ အနောက် တောင်ဘက် (၂၅)မိုင်ခန့်အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိပါသည်။ စပါးတွင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ စပါးတွင်းကျေးရွာ သည် အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ်၉၅.၈၆၊ မြောက်လတ်တီတွဒ်၂၁.၅၃ တွင် တည်ရှိပြီးအိမ်ကန်ကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုးရှိပါသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ၆၅ ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး

မိုးရေချိန် ၄၀လက်မ အောက်တွင်ရှိသည့် အပူပိုင်းမိုးနည်းရပ်ဝန်း ဒေသဖြစ်သည်။ ။ မြေအမျိုးအစားမှာ လည်း သဲ၊ ကျောက်နှင့်နှုံးမြေ ရောနှောလျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် မကျည်းပင်၊ ကုက္ကို နှင့် အဝေယာပင်စသည်တို့ရှိသော်လည်း အိမ်သုံးထင်းနှင့် မီးသွေးဖုတ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း ကြောင့် သစ်တောများ ပြုန်းတီးလာကာ တဖြည်းဖြည် ရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှုနည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များမှာ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်တွင် အသုံးဝင်သော သဲနှင့်ကျောက် အသင့်အတင့်ထွက်ရှိသော်လည်း နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့် ကျယ်စွာထုတ်ယူ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း နည်းပါးသည်။ နည်းပညာအားနည်း သောကြောင့် ထိရောက်သော အကျိုးအမြတ်ကိုမရရှိနိုင်ကြပါ။ သဘာဝတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ အနည်းငယ် တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း တောမီးရှို့ခြင်း၊ သဘောဝဘေးဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးမှု၊လူတို့စနစ်တကျ သုံးစွဲမှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဆင်တုံးမန္တယ်နှင့်ရှည့်မတက်ပင်စသည်တို့ အနည်းငယ်ထွက် ရှိသော်လည်း သုံးစွဲရမည့် နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း တို့ကြောင့်မြန်မာတိုင်းရင်းဆေး အဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ၄င်း သဘာဝ အရင်းအမြစ်များကိုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန်ဗဟုသုတ နှင့် နည်းပညာအားနည်းနေကြ ပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ စပါးတွင်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၆၃) မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၂၃၆) (က ၅၆၈ + မ ၆၆၈) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၇%) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ် အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု (၅)ယောက်နှုန်းထက်နည်းသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ (၇၆၄)ဦး (၆၁.၈%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ (၄၇၂)ဦး (၃၈.၂%) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အသင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများ ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေမှာ(၈၂)ဦး၊ (၁၀.၇%)ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ (၂၂)ဦး(၁.၇%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုန်း အလွန်နည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ (၉၆)ဦး (၇.၈%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်

ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး (၁၀၉) ယောက် (၈.၈%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ဝိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၆၃)စု အနက် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၂၀၀) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၃၀)စု၊မွေးမြူရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု (၂၀)စုနှင့် ရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၁၃)ရှိသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၃၅)ဦး၊ မွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၄၀)ဦး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်နေ့စား အလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၅)ဦး၊ ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းတွင်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၂)ဦး၊ အလှပြင်နှင့် အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၂)ဦး၊အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကိုတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂၀)ဦး၊ စားသောက်ဆိုင်တွင် နေ့စားအလုပ်သမား အဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၆၀)ဦး၊ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ (၅)ဦး၊ ရှိသည်။၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၇၇၇)ဦးရှိသည်ကို လေ့လာ တွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့်(၃) ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ် နေကြ ရသည်ကိုတွေ့ရသည် တွင်အလုပ်လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၇၆၄) ဦးရှိသော်လည်း တကယ် အလုပ်လုပ် သူ(၇၇၇)ဦးတွေ့ရှိရသော်လည်း လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း များ ရှားပါး သည်ကို တွေ့ရှိပါသည်။

။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (၃) မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဟော်တယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အား စိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၁၅)အိမ်ထောင်စု (၅.၇%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ (၄၈) အိမ်ထောင်စု (၁၈.၂၅ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် (၇၀) အိမ်ထောင်စု (၂၆.၆၂%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ (၁၀၀) အိမ်ထောင်စု (၃၈.၀၂%)နှင့် ၁၂.၅ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး (၃၀)အိမ်ထောင်စု (၁၁.၄၁%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးနှင့်တောင်သူလတ်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ (၁၃၀) အိမ် (၄၉.၄၃%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၄င်းတို့မှ ပိုင်ဆိုင်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသား တောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေ များတွင် နေ့စားအင်္ဂါး လုပ်ကိုင် ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင်ထွန်စက်(၁)စင်းနှင့် လက်တွန်းထွန်စက် (၁၀) စင်းသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိက ပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများဖြစ်ပြီး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ အသုံးပြုနိုင်သောကြောင့် တောင်သူကြီးများအလုပ်အားမှသာ အင်္ဂါးလိုက်လေ့ရှိသည်။ စိုက်ပျိုး ချိန်တွင် တောင်သူငယ်များနှင့် ဆင်းရဲသားတောင်သူများမှာ တောင်သူကြီးများ၏ ထွန်စက်များကို ငှားရမ်း အသုံးပြု ရသည်။ ထွန်စက် ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် (၁)ဧကကို ငွေ(၁၈၀၀၀)ကျပ်ဖြင့်ငှားရမ်း အသုံးပြုရပါသည်။လက်တွန်းထွန်စက် ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် ဆီ(၁)ဂါလံကုန်လျှင်(၁၀၀၀၀)ကျပ် နှုန်း ဖြင့် ပေးချေရသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါသောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကိရယာများ အရစ်ကျ ရောင်းချ ပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံး ကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထား ရှိသည်။ အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု(၃၀)စု(၁၁.၄%)၊အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု (၁၀၀) အိမ် (၃၈%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၁၁၈) အိမ် (၄၄.၉%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု (၁၅) အိမ် (၅.၇%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေနှင့် အလယ်အလတ်အဆင့် (၁၃၀)အိမ် (၄၉.၄%) သာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု (၁၁၈) အိမ် (၄၄.၉%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု(၁၅) အိမ် (၅.၇%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စု ပေါင်း (၁၃၃) အိမ် (၅၀.၆%) မှာ အဆင်ပြေနှင့်အလယ် အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအင်္ဂါး လုပ်ကိုင်ကြ ရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန် မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေနှင့်အလယ်အလတ်လူတန်းစားမှာ (၁၃၀)အိမ်ရှိပြီးအိမ်ထောင်စု အရေအတွက် အားဖြင့် တစ်ဝက်ခန့်ရှိသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် များစွာပိုင်ဆိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့်

အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသား တောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % (၃၅) အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % (၅) အိမ်၊ စုစုပေါင်း (၄၀)အိမ်ထောင်စုအား စီစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စား နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၅) အိမ် (၁၂.၅%) ရှိပြီး လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ၃ လနှင့် ၆ လအကြား ဝမ်းစာဖူလုံသူ ၁၅အိမ်ထောင် (၃၇.၅%) ရှိပြီး ငွေနှင့် ရိက္ခာကို အပေါင်ခံ ပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေ (သို့မဟုတ်) ရေစုပ်စက် (သို့မဟုတ်) ဆိုင်ကယ်/ရွှေထည် စသဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့် အနည်းဆုံး ၇% မှ ၂၀% အထိပေးရပြီး မူလရွှေထည် ဝယ်ယူသောဆိုင်မှ ချေးယူပါက ၃% ဖြင့် ချေးယူကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။ ၆ လမှ ၁၂ လအကြားဝမ်းစာဖူလုံသူ (၂၀) အိမ်ထောင်မှာ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေထံမှ ချေးယူကြရပြီး အတိုးမပေးရပါ။ လိုသလောက်ချေးငှါးနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

ကျေးရွာတွင်မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို(၆၀)နှစ်နှင့်အထက် (၅)ဦး၊ မိသားစု/ ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသောမသန်စွမ်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ် (၂)ဦး၊ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု (၁၅)စု၊ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့်မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု (၁၀)စုရှိနှင့် အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု(၅)စု ရှိပြီး ၄င်း တို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ၄င်းတို့ တခါတရံ ကျန်းမားရေးမကောင်း၍ ရိက္ခာပြတ်လပ်ပါက ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ ရပ်ဆွေရပ်မျိုးနှင့် အိမ်နီးချင်းများမှ ကူညီပေးကြရသည်။

ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန် မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု နှင့်ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုစသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ခုတ်လှဲခြင်းနှင့်ကြောင့်လည်းသစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။တိရိစ္ဆာန်သည်လည်း အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်ခြင်း၊ အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍မိုးခေါင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲရှိသည့် ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်းအစား၊ အနေအထိုင် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သောကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ ၄င်္ဂါများနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊

မတော်တဆထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း ၊ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတိုတွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ဆင်းရဲသားများ၊ လှည့်လည် သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ
ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုမှုများသဖြင့်ယာဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများနှင့်လက်လုပ်လက်စားကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်းအမျိုးသမီးများ၏ လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူများမှာမိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူ များနှင့် ကားသမားများမှာလည်း ယာဉ်အန္တရာယ်အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရှာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွါးမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောခြင်း၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရော ဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပုံနှံမှုနှင့် ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေမသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွါးမှုအဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန်အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက် အတွင်းဓါတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊

စီစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုံ၊ ကြက်သားမှုံ့များကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသောမုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့်ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(c) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်း မရှိပါ။ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ စျေးဆိုင်နှင့် စျေးရောင်းခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်နှင့် နေ့စား ဝန်ထမ်း အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်း ထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် ညံ့သည့်အနေအထာတွင် ရှိနေကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ၉ နှစ်အထက် ရွာသူ/သား (၁၈၁၁) ဦးအနက်စာမတတ်သူဦးရေ(၈)ဦး(၀.၈%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင် ပညာရေးတတ်မြောက်သူ (၂၇)ဦး (၂.၇%) နှင့် မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူ (၃၈၂)ဦး (၃၇.၈%) ၊မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၃၆၁)ဦး(၃၅.၇%)၊အလယ်တန်းပြီးဆုံးသူဦးရေ (၁၄၈)ဦး(၁၄.၆%)၊ အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၅၈)ဦး (၅.၇%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၂၇)ဦး(၂.၇%) ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကနည်းပြီး အမျိုးသမီး အရေအတွက် သိသိသာသာ များသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အမျိုးသမီးပိုများ နေတာ တွေ့ရသည်။ သားယောကျ်ားလေးများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာ ပြီးဆုံးအောင် မသင်ကြားနိုင်ကြပါ။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့်

ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေး တူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့ စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျင်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံး ဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုး အစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ် အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေးသည်။ သို့သော် အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြရ သောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင် သင်ကြားနိုင်ခြင်းမရှိကြသောကြောင့် ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီးပိုများသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥ ပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီး ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်း များ ဆောင်ရွက်ပေး လျှင် အဆင်ပြေ နိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၅) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းတို့အနက် စီးပွါးရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၂) ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၂)ဖွဲ့ရှိပြီး ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ဓမ္မစကြာအသင်းလွှဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများလုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့ (၅) ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ (၃) ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန်(၂) ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှမူအရ ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ လူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသော အဖွဲ့များသာ ရည်ရွယ်/ ကြာရှည် ရပ်တည်လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။အထူး လှုံဆော်ရန် မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက် ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပါက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ။ အမြင်ကြည်လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း (၅)ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေ ကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်း

ရှိ အဖွဲ့အစည်း များ သော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယား စနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန် လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၅၀၀)ဧကနှင့်ယာမြေ (၄၅၀)ဧက စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၉၅၀)ဧကရှိသည်။ လယ်နှင့်ယာမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့် ရှိသည်။ လယ်နှင့်ယာမြေများမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုး ကြရသဖြင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း လည်းမရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ မိုးရေလျှောင်ကန် များအသစ်တူးဖော်ခြင်းနှင့် မြေအောက်ရေရရှိအောင် ဆောင်ရွက် ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာ အထူး ကောင်းမွန်လာမည်။

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါး၊နှမ်းနှင့်ပဲစဉ်းငုံတို့ဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း(၂၅၀)ဧကဖြစ်ပြီး ဒွန်နှင့်ဇူလိုင်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ (၁)ဧကလျှင် အနည်းဆုံး(၂၀)တင်းနှင့်အများဆုံး (၃၅)တင်းထွက်ရှိပြီး ပျမ်းမျှ အထွက်နှုန်းမှာ (၂၇.၅)တင်းသာထွက်ရှိသည်။နှမ်း စိုက်ပျိုးမြေဧက စုစုပေါင်းမှာ (၂၅၀)ဧက ဖြစ်ပြီးဧပြီလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဇူလိုင်လ တွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး (၇)တင်းမှ အနည်းဆုံး (၅)တင်း၊ (၁)ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ (၆)တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့် သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာနည်းသည်။ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း(၃၀၀)ဧက ရှိပြီး ဧပြီလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး (၄) တင်းမှ အများဆုံး (၅) တင်းထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် (၄.၅)တင်းနှုန်း ထွက်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး ပစ္စည်းများ ကုမ္ပဏီမှ လည်းချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေးကြသည်။ တောင်သူများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကိုရင်ဆိုင်တက်ရပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့ တောင်သူများမှာ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင် ကြဲပတ်စနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုနှင့်ရင်ဆိုင်ရတက်သည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်လျှင် နည်းပညာအားနည်း ခြင်းကြောင့် သီးနှံများ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် စျေးကွက်တည်ငြိမ်မှု

မရှိခြင်းကြောင့် အမြတ်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။ တောင်သူများ အနေဖြင့် ထိရောက်သောစိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာစနစ် ကိုလိုလား နေကြသည်။

ကျေးရွာတွင်ထွန်စက်(၁)စင်းနှင့် လက်တွန်းထွန်စက် (၁၀) စင်းသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိက ပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများဖြစ်ပြီး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ အသုံးပြုနိုင် သောကြောင့် တောင်သူကြီးများအလုပ်အားမှသာ အငှါးလိုက်လေ့ရှိသည်။ စိုက်ပျိုး ချိန်တွင် တောင်သူငယ် များနှင့် ဆင်းရဲသားတောင်သူများမှာ တောင်သူကြီးများ၏ ထွန်စက်များကို ငှားရမ်း အသုံးပြု ရသည်။ ထွန်စက် ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် (၁)ဧကကို ငွေ(၁၈၀၀၀)ကျပ်ဖြင့်ငှားရမ်း အသုံးပြုရပါသည်။ လက်တွန်းထွန်စက် ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် ဆီ(၁)ဂါလံကုန်လျှင်(၁၀၀၀၀)ကျပ် နှုန်း ဖြင့် ပေးချေရသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါသောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကိရယာများ အရစ်ကျ ရောင်းချ ပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ (၁၆၀)အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား (၆၄၀)ကောင်၊နို့စားနွား(၇၂) ကောင်၊ ဝက် (၇၅) ကောင်နှင့် ကြက် (၁၀၅) ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာရောဂါများ အထူးအဖြင့် ခွာနာလျှာနာ၊ ကြက်တုပ်ကွေး၊ ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံး ပျက်စီးမှုများရှိတက် သည်။ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိရွေး/ ကုဋ္ဌီးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံ လောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေး နိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ် လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရကြပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်း မရှိပါ။ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်နှင့် နေ့စား ဝန်ထမ်း အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်း ထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် မြေသားမကောင်းသောကြောင့် မြေဆီဩဇာအနေဖြင့်အသင့်အတင့်သာရှိ သည်။ ၄င်းအပြင် ခါတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင် ရေပေါ့နှင့် အငံဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ် ရှိမှု မြင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင်ဆည်မြောင်းမရှိခြင်းကြောင့်ငါးမျိုးကွဲများရရှိမှုမရှိပါ။ အခါအားလျော်စွာ ကျရောက်တက် သော မိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

(c) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် သမဝါယမ ငွေချေးစနစ်တို့ရှိသည်။

စိုက်ဘဏ်ချေးငွေသည် ကျေးရွာရှိတောင်သူ (၂၅၀) ဦးအားယာမြေအတွက် ချေးငွေစုစုပေါင်း (၃၂၂.၈) သိန်းထုတ်ချေး ထားပါသည်။ ၄င်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေ တစ်ဧကလျှင် ၁၅၀၀၀၀ကျပ်နှုန်း ယာမြေတစ်ဧကလျှင်၂၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် တောင်သူတစ်ဦးလျှင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးယူခွင့်ရှိသည်။ ချေးငွေရရှိပြီး ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈၅%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက် ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ် လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင်ပါက စျေးကောင်းမစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် သီးနှံမအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေပေးဆပ်ကြရသည်။

သမဝါယမ ချေးငွေမှာ သမအသင်းဝင်လျှင် မည်သူမဆိုချေးပေးသည်။အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အကြေဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည်ချေးငှားနိုင်သည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၅%မှ၁၀%

ဖြစ်သည့်အပြင်အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီးချေးပေးသည်။သတ်မှတ်ရက်ကျော်ပါကပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။ သီးနှံပေါ် ချိန်အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက်ငွေချေးရာတွင် များစွာ အခက် အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်းနည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲ ရှိသည်။ မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငှားရာတွင် အတိုးနှုန်းမှာ ၃%ဖြစ်သော်လည်း ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု များအား ယုံကြည်မှုအားနည်းသောကြောင့် လူတိုင်းချေးငှား၍မရနိုင်ပါ။ ချေးငွေအလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန် တိုင်းလည်းမရနိုင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း (၁၀၇) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာစာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ (၁၇၆)ယောက်၊(၁၆၄.၄၉%) အထိရှိပြီး ရာခိုင်နှုန်းများနေရခြင်းမှာ အခြားကျေးရွာများမှ ကျောင်းသူ/သားများလာရောက် ပညာသင်ကြားနေခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ (၁၃၈) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိကျောင်းတက်နေသော ဦးရေ မှာ(၁၃၇)ဦး (၉၉.၂၈%) သာ ရှိသည်။အထက်တန်းကျောင်းသားများမှာ (၃)မိုင် ကွာဝေးသော ကနား ကျေးရွာအထက်တန်းကျောင်းသို့ သွားရောက်ပညာသင်ကြား နေကြသည်။ အချို့မိဘများမှာ လုံခြုံရေး စိတ်မချ၍ ကျောင်းဆက်မထားခြင်းဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျောင်းကြို /ပို့ကားစီစဉ်ပေးလျှင် အစဉ်ပြေ နိုင်ပါသည်။ ။လက်ရှိကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်း(ခွဲ)အရွယ်မှာ အလျားငှ၃၀ပေ၊ အနံ ၁၂ပေ၊ အမြင့် ၁၀ပေ၊သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊ အုတ်ခင်း အဆောင်(၁)ဆောင်ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင် လုံလောက်မှု ရှိသော်လည်း ပရိဘောဂ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ကျောင်းသောက်ရေ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက် မှာ အစိုးရခန့် ကျား (၄)ဦး၊ မ (၆)ဦးနှင့်ကျေးရွာခန့်(၁)ဦး စုစုပေါင်း (၁၁)ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်း ကျန်းမာရေး ပညာပေး အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။ ကျောင်းအာဟာရ တိုက်ကျွေးမှု အစီအစဉ် (၁)နှစ်လျှင်(၃)ကြိမ် တိုက်ကျွေးလေ့ရှိသည် ကိုတွေ့ရ ပါသည်။တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၃၁: ၁အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ အားကစားပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ အားကစားကွင်းမှာလည်း နေရာကျဉ်းနေပါသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏ စိတ်ဝင်စားမှု၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုရှိကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ လက်ရှိ ကျေးရွာအုပ်စု (-) ရွာ၊ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (-) အတွက် အုပ်စုကျေးရွာ သားဖွါးဆရာမ(၁)ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာ တစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပို့ချပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးအရောင်းဆိုင်မရှိပါ။အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၃) မိုင်ဝေးသော ကနားတိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် (၁၅) မိုင်ဝေးသော တံတားဦးဆေးရုံသို့သွား ရောက်၍ ကုသမှုခံ ယူရကြောင်းတွေ့ ရှိရပါ သည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၂၆၃)အိမ်ရှိပြီး ယင်လုံအိမ်သာ (၂၅၀)လုံးသာရှိ သော်လည်း စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်း မရှိကြပါ။ ကျန် အိမ်ထောင်စု(၁၃)စုမှာ တောထိုင်လေ့ရှိသောကြောင့် ကျန်းမာရေးအသိပညာ၊ဗဟုသုတ အလွန်နည်းပါ သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက်အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင်ပါဝင် တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်မှုရှိပြီးဘာသားရေးလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင်စားမှုတက် ကြွမှုရှိသော်လည်းမိသားစုဝမ်းစာအတွက် အခြားသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေရသောကြောင့် ပါဝင်နိုင် မှုအားနည်းသည်။ပရဟိတသီးသန့်ဖွဲ့စည်းမှုမရှိသေးပါ။လူငယ်များအတွက် အားကစားသီးသန့် မရှိခြင်း ကြောင့် အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေခြင်းဖြင့် ပျက်ဆီးနေသည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။အားကစားကွင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးလျှင် အပန်းဖြေစရာရရှိပြီးလူငယ်များ ပျက်စီးနေမှု များ လျော့နည်းသွားနိုင်ပါသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များသီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။ ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးရရှိသော်လည်း အိမ်တိုင်းနီးပါးမရရှိသော ကြောင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို လက်ဖက်ရည် ဆိုင်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။ လူငယ်များဘောလုံးပွဲ အကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမသောက်ချင်လည်းသောက်၊အချိန်မတော်သွားကြည့်တာ တွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်တိုင်း လိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများလွှင့်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။ အားကစားနှင့် အားကစား ပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု အားနည်းပြီး ကျေးရွာတွင်အားကစားကွင်း မရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိသည့်အတွက် လူငယ်များမှာ စာပေလေ့လာမှု၊ ဗဟုသုတနည်း ပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ဖုန်းများကိုလူငယ်တိုင်းလိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက်အသုံးပြုကြ သော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၁) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး(၂၀၁၆) ခုနှစ်တွင် မြေသားလမ်းပြုပြင်ထားပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာနိုင်မှုရှိသော်လည်း မိုးရာသီအချိန်တွင်လမ်းများပျက်စီးခြင်း၊ လမ်းချော်ခြင်းများကြောင့် ကလေးများကျောင်းသွားလျှင် အခက်အခဲများကြုံတွေ့ရပါသည်။ လမ်းအခြေအနေနှင့်မမျှတသောယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်းအခြေအနေမှာလည်း ဆိုးရွားနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ (၀/၇) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး ကတ္တရာလမ်းများဖြစ်ခြင်း ကြောင့် သွားလာရေးအစဉ်ပြေပါသည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး (၁၅၀)စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၁၅၀) စင်း၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်နှင့်ထော်လာကျီ(၅)စင်း၊ ကား (၄) စီးနှင့်နွားလှည်း (၁၆၀) စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရှိပါ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ(၂၆၃)အိမ်ရှိသည့်အနက် ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ (၂၃၀)အိမ်နှင့်ကျန်(၃၃)အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်းတိုင် မီးကို အသုံးပြုကြသည်။ ကျေးရွာမှ ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းနေသေး ခြင်းကြောင့် ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရနိုင်သေးပါ။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့်ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၂၅၀) လုံး၊ ရေဒီယို (၂၃၀)လုံးနှင့် တီဗွီ (၁၀၀)လုံး ရှိပါသည်။ကျေးရွာတွင်ဆိုလာမီးအသုံးပြုသောအိမ်ထောင်စုများမိုးအုံ့လျှင် အားမရှိ ပါ သောကြောင့် ဆိုလာမီးအသုံးပြုရာ တွင်အခက်အခဲများရှိပါသည်။အမ်ပီတီနှင့်အော်ရီဒူးသာ လိုင်းမိပြီး ကျန်ဖုန်းလိုင်းများ မှာမမိပါ။ ဖုန်းများ အသုံးပြုခြင်း အတွက်တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ ဆက်သွယ်မှုရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်းအချက် အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထား ခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါး ကြသည်။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက (၅)မိုင်၊ ချောင်းခွရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင် သောကြောင့် ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွါးခြင်းလည်းနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက် သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ များအနည်းငယ် ထွက်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် (၇၆၄)ဦး (၆၁.၈%) ရှိသဖြင့် ၄င်းလူရွယ်များ ကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများသင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာလူထု ၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်း များနှင့် ဝန်ဆောင်မှု များသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီ နိုင်ကြသည်။ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးကု သလိုမှုအတွက်လည်း ကနား တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများခံယူနိုင်ကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာ အကျယ်အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီဩဇာအသင့် အတင့် ရှိသည်။ တောင်သူ များလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များများကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေး နိုင်သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ စပါးနှင့်ဆောင်းသီးနှံစိုက်ပျိုးရန် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။ စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လည်း စားကျက်နယ် မြေသီးသန့်မရှိသော်လည်း သီးနှံများရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် လွှတ်ကျောင်းနိုင်သည်။နွားချေးပေါများသည့်အတွက် နွားချေးသဘာဝမြေဆွေးများရရှိနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုး ရေးနည်းပညာနှင့် ချေးငွေများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဌာန ရှိသည်။ ကျေးရွာသည် မန္တလေးနှင့် ရန်ကုန်မြို့များသို့ ကွန်ကရစ်လမ်းတို့ဖြင့် ကူးသန်းသွား လာနိုင်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့် အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး တနှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး၊ ယာဉ်မျိုးစုံ သွားလာနိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊ အမ်အီးစီနှင့် တယ်လီနော ၄ မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ အချိန်နှင့် တပြည်းညီ ရယူနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် အိမ်ခြံမြေအကျယ်အဝန်းများရှိပါသည်။ နွား၊သိုး၊ဆိတ်၊ ကြက်နှင့်ဝက်များကို တိုးချဲ့မွေးမြူရန် အခွင့်အလမ်းသာသည်။သို့သော် တိမွေး/ကု ဦးစီးဌာနမှ လိုအပ်သော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုကိုလည်း တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာသွားလာ နိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူး သန်း ရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှ ယာမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ရှိသည်။ မြေဆီဩဇာသင့် သည်။ စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေအတွက် ဆည်မြောင်းများ မရှိပါ။ မြေအောက်ရေ ရှိသော်လည်း စက်အဝီစိတွင်းတူးဖော်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ မိုးရေကိုအားထား နေရသဖြင့် မိုးရေလျှောင်ကန် ငယ်များ သေးငယ်သဖြင့်မိုးရေကို လုံလောက်စွာ သိုလှောင်ထား နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့အပြင် သီးနှံများအတွက် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်သော ဖျက်ပိုးများလည်း ကျရောက်တက်သည်။ မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု ကို ရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင် အထည်ဖော် ပေးသော အစီအစဉ် မရှိသေးပါ။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်း ရေး အထောက်အပံများ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မား သောကြောင့် အကျိုးအမြတ် နည်းသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေး ငွေမရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ်ငွေချေး စနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှုနည်းသည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံ ကြရသည်။

ဈေးကွက်သို့ သွားရောက်ရောင်းချရန် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံး ဘတ်စ်ကားများမရှိ။ သီးခြားယဉ်ဂျိုးရမ်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရသောကြောင့် ကုန်ကျမှုစရိတ်များသည်။ ပွဲရုံများသို့ သွားရောက်ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၄င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ လည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီး များပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရား ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နိုးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှု ထုတ်ကုန် လုပ်ငန်းများ ရှိသော်လည်းအလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း၊အ တက်ပညာ၊ အထိအတွေ့တို့အားနည်းသည်။ အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်း နည်းပါးသည်။ အခြား အသက် မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့် အပြင် ချေးငွေစနစ်လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၆၃) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံလူမှုအဆောက်အဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံ အုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၅) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

(ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစား ငွေကြေး လုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါကာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင်ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂) ကျေးရွာတွင် အခြေခံအဆောက်အဦးဖြစ်သည့် (လမ်း၊မီးလင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်)များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအခြေခံအဆောက်အဦးများကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့်ကျေးရွာစျေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့ အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

(ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်းသားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှု သည်အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အား ထုတ် လုပ်ကိုင် ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီ အစဉ်များ ကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏာပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင် ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် စပါး၊နှမ်းနှင့်ပဲစဉ်းငုံကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုး ကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကိုထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများ ကိုရ သော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှု ပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာတောင်သူ များအတွက် သီးနှံ ပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှုဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေး နည်းပညာအသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြု သင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစား လုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် အထိုက်အလျောက် များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူနှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင်ချေး ငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ စျေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေ သော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့

ကျေးရွာမှ အသေးစား လုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့် မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြု အဖွဲ့တစ်ခု ထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေး ဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် အတွက်လုံလောက် သောရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(ဂ) ကျေးလက်စျေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်များချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ မတရားဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားစျေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်စျေးမပေးဘဲ မတရားစျေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။ မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ စျေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာ အခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင် မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေတိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများ အနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သောအသားငါးတို့ကို စျေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်း ဖြင့်နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးစျေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများ အကျိုးရှိစေ မည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်စျေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်းရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့် စျေးအဆောက်အဦ တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ စျေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်း စျေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမမှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ

အရှုံးပေါ်/ အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ စျေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်

ကျေးရွာအုပ်စုရှိစာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှ လစ်လပ် နေရာများ အချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသား အရေ အတွက်များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက် တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက်ခန့် ထားပေးရာတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထား ပေးရန်။

(ဇ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မ နေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၄င်းအပြင် အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်း နေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေး သည်။ အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဖဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လည်း ချိတ်ဆက် မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခ တန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသောပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန်ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ် ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမခံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလစီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွား ကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝဘေး အန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ

နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍စီမံကိန်း အုပ်စုသတ်မှတ် ခြင်း(Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ အလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍အုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေးအကျိုး ဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်း ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း*(Functional classification)*– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍ အပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Economic classification)*တွင် သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်တင်ရေး အသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှု ဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဖော်ထုတ်ထား ပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များ အစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>					
<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>					

	<u>၁။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး</u>	၂၄	၁၃	၁. စက်အဝိစိတွင်း တူးဖော် ခြင်း။ ၂. ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်း ချခြင်း။	ဆည် မြောင်း ဦးစီးဌာန။ ကုမ္ပဏီ များ
	<u>၂။ သီးနှံအထွက်တိုး</u>	၂၅	၁၂	၃. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျ ရောင်းချပေးခြင်း	စိုက်ပျိုး ရေးဦးစီး ဌာန
<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>					
	<u>၃။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့် ခြင်း</u>	၂၇	၁၁	၄. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး	တိရွေး ကု ဦး စီးဌာန
<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>					
	<u>၄။အသက်မွေးဝမ်း လုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်း</u>	၂၈	၁၀	၅. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်း များထူထောင်ခြင်း ၆. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ် လပ်နေရာ တွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရ ပညာ တတ်များအား ဦးစား ပေး ခန့်ထားပေး ရန်နှင့် မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများ အား ဒေသ နှင့် ကိုက်ညီသော စီမံခန့်ခွဲခွင့်ပြု ပေးရန်	
	<u>၅။ အသက်မွေးဝမ်း နည်း ပညာ</u>	၃၀	၉	၇. လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း ၈. အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း ၉. စက်ပြင်သင်တန်း ၁၀. ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ၁၁. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း	ကျေးလ က်နှင့် အသက် မွေးဦး စီး ဌာန
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
	<u>၆။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု</u>	၃၂	၈	၁၂. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း ၁၃. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူ ထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)	ကျေး လက်

ပညာရေးကဏ္ဍ				
၇။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၂၀	**၁၅**	၁၄. ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၁၅. ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ၁၆. ကျောင်းပရိဘောဂ ၁၇. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း	ပညာရေးဦးစီးဌာန
ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ				
၈။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၃၅	၇	၁၈. လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း ၁၉. အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာန
၉။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၃၇	၆	၂၀. အရံသားဖွါးသင်တန်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာန
ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ				
၁၀။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး	၄၁	၃	၂၁. ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၂၂. ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ				
၁၁။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၄၀	၄	**အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊** ၂၃. အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ၂၄. ကွန်ပျူတာသင်တန်း ၂၅. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း	
ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ				
၁၂။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၄၅	၂	၂၆. ရွာတွင်းကွန်ကရစ်လမ်းခင်းခြင်း၊ ၂၇. ရွာချင်းဆက်ကွန်ကရစ်လမ်း ခင်းခြင်း	ကျေးလက် ဦးစီး
၁၃။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၅၀	၁	၂၈. ကျေးရွာမီးလင်းရေး	ကျေးလက်

သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ			
<u>၁၄။</u> **<u>သဘာဝဘေးလျှော့ချ</u>** **<u>ရေး</u>**	၃၈	၅	၂၉. မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း ၃၀. မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း
မူဝါဒများ			
၁၅။ **ဒေသ၏လိုအပ်ချက်** **မူဝါဒများကို** **လွှတ်တော်သို့** **တင်ပြခြင်း**	၂၂	၁၄	၃၁. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန်	လွှတ် တော် သို့ တင် ပြရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	၁၃	Â	Â	Â		
၂။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၂	Â				
၃။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၁	Â				
၄။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၀	Â	Â			
၅။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၉	Â	Â	Â	Â	Â
၆။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၈	Â				
၇။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၁၅	Â	Â	Â		
၈။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၇		Â	Â		
၉။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၆	Â	Â	Â	Â	Â
၁၀။ သောက်ရေသန့်	၄		Â	Â		
၁၁။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၄	Â	Â	Â	Â	Â

၁၂။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၂	Â	Â			
၁၃။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၁	Â				
၁၄။ သဘာဝဘေးလျော့ချရေး	၅	Â	Â	Â	Â	Â
၁၅ ။ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော် သို့ တင်ပြခြင်း	၁၄	Â	Â	Â	Â	Â

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာလုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				√	
၂	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး			√		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			√		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				√	

၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	√	
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ		√
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	√	
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ		√
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	√	
၁	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	√	
၀			
၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်	√	
၁	င့်တင်ခြင်း		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ		√
၁	သောက်ရေသန့်	√	
၃			
၁	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	√	√
၄			
၁	ကျေးရွာလမ်းတံတား	√	
၅			
၁	ကျေးရွာမီးလင်းရေး	√	
၆			
၁	သဘာဝဘေးလျော့ချရေး		√
၇			
၁	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို	√	
၈	လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း		

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊

ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်း သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာန ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို

ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အစားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော် သော နည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့်သက်ဆို င်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍာအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်

ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့် အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊(၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့်အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ ၊ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏ %**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၁	၁၁	၂၂	၁.၇%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၅၂	၄၄	၉၆	၇.၈%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၅၁	၅၆	၁၀၆	၈.၇%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၇၁	၆၇	၁၃၈	၁၁.၂%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၃၄၁	၄၂၃	၇၆၄	၆၁.၈%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၄၂	၆၇	၁၀၉	၈.၈%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ - ၁၂၃၆		**၅၆၈**	**၆၆၈**	**၁၂၃၆**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု -၂၆၃		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၇**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ စပါးတွင်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၆၃) မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၂၃၆) (က ၅၆၈ + မ ၆၆၈) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၇%) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ် အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု (၅)ယောက်နှုန်း ထက်နည်းသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ (၇၆၄)ဦး (၆၁.၈%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ (၄၇၂)ဦး (၃၈.၂%) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင် သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အသင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင် မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများ ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေမှာ(၈၂)ဦး၊ (၁၈.၇%)ပိုများ

သည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ (၂၂)ဦး(၁.၇%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုန်း အလွန်နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ (၉၆)ဦး (၇.၈%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး (၁၀၉) ယောက် (၈.၈%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂၀၀	၇၆%	၄၀၀		လယ်နှင့်ယာ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃၀	၁၁.၄%	၉၅	၃၅	နေ့စားအငှားလုပ်သည်။
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂၀	၇.၆%	၁၆၅	၁၄၀	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၅	၅	လက်သမားနှင့်ပန်းရံ
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၂	၂	ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၁၂	၁၂	အလှပြင်၊စက်ချုပ်

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၃	၄.၉%	၃၃	၂၀	ဈေးဆိုင်နှင့် အရောင်း အဝယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၆၀	၆၀	စားသောက်ဆိုင်များ
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၅	၅	ကျောင်းဆရာ/ ဆရာမ
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၂၆၃	၁၀၀ %	၇၇၇	၂၇၉	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၆၃)စု အနက် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၂၀၀) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၃၀)စု၊မွေးမြူရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု (၂၀)စုနှင့် ရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၁၃)ရှိသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၃၅)ဦး၊ မွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၄၀)ဦး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်နေ့စား အလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၅)ဦး၊ ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းတွင်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၂)ဦး၊ အလှပြင်နှင့် အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၂)ဦး၊အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကိုတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂၀)ဦး၊ စားသောက်ဆိုင်တွင် နေ့စားအလုပ်သမား အဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၆၀)ဦး၊ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ (၅)ဦး၊ ရှိသည်။ဌင်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၇၇၇)ဦးရှိသည်ကို လေ့လာ တွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့်(၃) ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ် နေကြ ရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၇၆၄) ဦးရှိသော်လည်း တကယ် အလုပ်လုပ် သူ(၇၇၇)ဦးတွေ့ရှိရသော်လည်း လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း များ ရှားပါး သည်ကို တွေ့ရှိပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀	၄၀၀၀	၂၀၀၀	နေ့စားခနည်းသည့် အပြင် ပုံမှန်အလုပ်မရှိကြပါ။
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပို၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း						
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၇၀၀၀	၅၀၀၀	၆၀၀၀	၃၀၀၀	နေ့စားအငှားလုပ်သည်။
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ	နေ့					

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	(ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	စား					
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	၃၅၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၅၀၀	နေ့စားအငှားလုပ်သည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (၃) မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဟော်တယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အား စိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဧယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	**ဧရိယာ (ဧက)**	**မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့**	**ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)**	**ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)**
လယ်မြေ	၅၀၀	သင့်	မရ	မိုးရေ
ယာမြေ /တောင်ယာ	၄၅၀	သင့်	မရ	မိုးရေ
ဥယျာဉ်ခြံမြေ				
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း				
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း				
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	**၉၅၀**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၅၀၀)ဧကနှင့်ယာမြေ (၄၅၀)ဧကေ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၉၅၀)ဧကရှိသည်။ လယ်နှင့်ယာမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ရှိသည်။ လယ်နှင့်ယာမြေများမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုး ကြရသဖြင့် အချိန်မီစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်းမရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ မိုးရေလျှောင်ကန် များအသစ်တူးဖော်ခြင်းနှင့် မြေအောက်ရေရရှိအောင် ဆောင်ရွက် ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာ အထူးကောင်းမွန်လာမည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	**ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)**	**လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)**
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	နည်း	ခက်

အမျိုးအစား	**ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)**	**လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)**
(ထင်း၊ မီးသွေး)		
အခြား ရင်းမြစ်များ (ရွှေ)		
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် (သဲ၊ကျောက်)	သင့်	လွယ်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ)	နည်း	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) **(ဆင်တုံးမန္တယ်၊ရှဉ့်မတက်)**	သင့်	လက်လှမ်းမှီ

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် ကန္တာရပင်၊ရှားပင်၊မကျည်းပင်၊တမာ၊ထနောင်း၊ကုက္ကို၊ဇီးပင်နှင့်ဖလံပင်စသည်တို့ရှိသော်လည်းအိမ်သုံး ထင်းနှင့်မီးသွေးဖုတ်လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် သစ်တောများ ပြုန်းတီးလာကာ တဖြည်းဖြည် ရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှုနည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များမှာ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့်အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရာတွင်အသုံးဝင်သော သဲနှင့်ကျောက်အလုံအလောက်ထွက်ရှိသော်လည်းတွင်နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့် ကျယ်စွာ ထုတ်ယူ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းနည်းပါးသည်။ နည်းပညာအားနည်း သောကြောင့် ထိရောက်သောအ ကျိုးအမြတ်ကိုမရရှိနိုင်ကြပါ။ သဘာဝတောရိုင်း တိရိစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ အနည်းငယ် တွေ့ရှိနိုင်သော် လည်း တောမီးရှို့ခြင်း၊ သဘောဝ ဘေးဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးမှု၊လူတို့စနစ်တကျသုံးစွဲမှု မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်အနေဖြင့် ဆင်တုံး မန္တယ် နှင့်ရှဉ့်မတက်ပင် အနည်းငယ်ထွက် ရှိသော်လည်း သုံးစွဲရမည့် နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ နည်းပါး ခြင်း တို့ကြောင့်မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ၄င်း သဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန်ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာအားနည်း နေကြ ပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၂ဧကမှအထက်	၅ဧက မှ ၁၂ဧကကြား	၁ ဧက မှ ၅ ဧကကြား၊မြေယာမဲ့	မြေယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊ အုတ်ခင်း	သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊ အုတ်ခင်း	သွပ်မိုး၊ထန်းရွက်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း၊ သစ်ခင်း	ထန်းရွက်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ၊ မြေစိုက်အိမ်
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်၊လက်တွန်းထွန်စက်–၁၊ ရေစုပ်စက်-၁၊ခိုင်းနွားရှဉ်း–၁၊ လှည်း၊	ထွန်စက်၊လက်တွန်းထွန်စက်–၁၊ ရေစုပ်စက်-၁၊ခိုင်းနွားရှဉ်း–၁၊ လှည်း၊	ခိုင်းနွားရှဉ်း–၁၊လှည်း၊ပေါက်တူး၊ ေပါက်ပြား၊ တံဇဉ်၊ဓါး၊	ပေါက်တူး၊ ေပါက်ပြား၊တံဇဉ်၊ဓါး၊ တူရွင်း၊ဂေါ်ပြား
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ဆိုင်ကယ်-၂ စီး၊ ဖုန်း-၂ လုံး၊ TV-၁၊ထော်လာကျီ–၁၊	ဆိုင်ကယ်-၂ စီး၊ ဖုန်း-၂ လုံး၊ TV-၁၊ထော်လာကျီ–၁၊	ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊စက်ဘီး-၁၊ဖုန်း-၁ လုံး၊ TV-၁၊	ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊ စက်ဘီး-၁ စီး၊ ဖုန်း-၁လုံး၊EVD-၁လုံး
အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်း	တောင်သူကြီး၊ အရောင်းအဝယ်	တောင်သူလတ်၊ အရောင်းအဝယ်၊	တောင်သူငယ်၊ ကျပန်း၊	မြေယာမဲ့၊ကျပန်း၊
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု - ၁၇၅	၃၀ (၁၁.၄%)	၁၀၀(၃၈%)	၁၁၈(၄၄.၉%)	၁၅(၅.၇%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံး ကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထား ရှိသည်။ အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု(၃၀)စု(၁၁.၄%)၊အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု (၁၀၀) အိမ် (၃၈%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၁၁၈) အိမ် (၄၄.၉%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု (၁၅) အိမ် (၅.၇%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေနှင့် အလယ်အလတ်အဆင့် (၁၃၀)အိမ် (၄၉.၄%) သာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု (၁၁၈) အိမ် (၄၄.၉%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု(၁၅) အိမ် (၅.၇%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စု ပေါင်း (၁၃၃) အိမ် (၅၀.၆%) မှာ အဆင်ပြေနှင့်အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအင်္ဂါး လုပ်ကိုင်ကြ ရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန် မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေနှင့်အလယ်အလတ်လူတန်းစားမှာ (၁၃၀)အိမ်ရှိပြီးအိမ်ထောင်စု အရေအတွက် အားဖြင့် တစ်ဝက်ခန့်ရှိသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် များစွာပိုင်ဆိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသား တောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	**အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်**	**အိမ်ထောင်စု%**	**ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ**
၃ လအောက်	၅	၁၂.၅%	လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ဆွေမျိုးထံမှငွေချေးခြင်း၊
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၁၅	၃၇.၅%	ငွေချေးခြင်း
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ	၂၀	၅၀%	ငွေချေးခြင်း

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။(အဆင့် ၃ မှ ၃၅ အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ ၅ အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၄၀ အိမ်)ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % (၃၅) အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % (၅) အိမ်၊ စုစုပေါင်း (၄၀)အိမ်ထောင်စုအား စီစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စား နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၅) အိမ် (၁၂.၅%) ရှိပြီး လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်း၊စျေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ၃ လနှင့် ၆ လအကြား ဝမ်းစာဖူလုံသူ ၁၅အိမ်ထောင် (၃၇.၅%) ရှိပြီး ငွေနှင့် ရိက္ခာကို အပေါင်ခံ ပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေ (သို့မဟုတ်) ရေစုပ်စက် (သို့မဟုတ်) ဆိုင်ကယ်/ရွှေထည် စသဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုံးအနေဖြင့် အနည်းဆုံး ၇% မှ ၂၀% အထိပေးရပြီး မူလရွှေထည် ဝယ်ယူသောဆိုင်မှ ချေးယူပါက ၃% ဖြင့် ချေးယူကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။ ၆ လမှ ၁၂ လအကြားဝမ်းစာဖူလုံသူ (၂၀) အိမ်ထောင်မှာ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေထံမှ ချေးယူကြရပြီး အတိုးမပေးရပါ။ လိုသလောက်ချေးငှါးနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	၂	၃	၅
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	၁	၁	၂
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၁၅		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၁၀		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	၅		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို(၆၀)နှစ်နှင့် အထက် (၅)ဦး၊မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသောမသန်စွမ်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ် (၂)ဦး၊ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦး ရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု (၁၅)စု၊ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု (၁၀)စုရှိနှင့် အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်

လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု(၅)စု ရှိပြီး ၄င်းတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ၄င်းတို့ တခါတရံ ကျန်းမားရေးမကောင်း၍ ရိက္ခာပြတ်လပ်ပါက ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ ရပ်ဆွေရပ်မျိုးနှင့် အိမ်နီးချင်းများမှ ကူညီပေးကြရသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	မြင့်	မိသားစုအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်းအသီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းခြင်း၊စိုက်ပျိုးမြေမရှိခြင်း၊အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိ။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	မြင့်	စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊လယ်နှင့်ယာမြေများ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်၊စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိ။
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	မြစ်ချောင်းမရှိ။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	မြင့်	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊အပူပိုင်းဇုံအတွင်းကျရောက်ခြင်း။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍အအေးလွန်ကဲခြင်းမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	နိမ့်	ငလျင်ကြောနှင့်ဝေး။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	–	
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	မြင့်	ဓါတ်မြေဩဇာအလွန်အကျွံသုံး
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	ထင်းအလွန်အကျွံခုတ်ခြင်း၊မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း။
၁၂	၄က်ဖျားရောဂါ	နိမ့်	၄က်ဖျားဇုန်အတွင်းမရှိ။
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူ့အသုံဆောင်များမှတဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂ	–	

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	ဂါ		
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	–	
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု	မြင့်	ရာသီအလိုက် ရောဂါ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိသည်။
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	–	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲစသည်	မြင့်	အခြားဒေသများသို့ အချိန်ကြာမြင့်စွာသွားရောက်လုပ်ကိုင်ရခြင်း
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန်မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု နှင့်ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုစသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ခုတ်လှဲခြင်းနှင့်ကြောင့်လည်းသစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။တိဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်ခြင်း၊ အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍မိုးခေါင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲရှိသည့် ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်းအစား၊ အနေအထိုင် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သောကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ ၄က်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း ၊ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတိုတွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			ထိခိုက်နိုင်မှု များသည်။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	မိသားစုများပြီး ဝင်ငွေနည်းသည်။လုပ်အားခနည်းသည်။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	မြင့်	မိုးခေါင်ခြင်း။
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	–	
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေ များသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	မြင့်	လမ်းနှင့်နီးသောနေရာများတွင်ကား၊ဆိုင်က ယ်များသွားလာခြင်း။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	မရှိ	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	မရှိ	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ လုပ်အားခနည်းသည်။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မရှိ	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မရှိ	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ		
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကူးစက်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေများသည်။
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	ထိခိုက်နိုင်မှု အန္တရာယ်များသည်။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မရှိ	
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။
၂၀	ကားသမား	မြင့်	အချိန်မရွေး ယဉ်အန္တရာယ်ရှိသည်။
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ဆင်းရဲသားများ၊ လှည့်လည် သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ

ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့်ယာဉ် တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများနှင့်လက်လုပ်လက်စားကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်းအမျိုးသမီးများ၏ လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူများမှာမိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။လှည့်လည်သွားလာ ၍ဈေးရောင်းသူ များနှင့် ကားသမားများမှာလည်း ယာဉ်အန္တာယ်အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	အာယုသုခလူမှုရေးအဖွဲ့	၂	၂၅	–	၂၅	လူမှုရေး	၄	၇
၂	ဓမ္မစကြ်ာအသင်း	၃	–	၂၆	၂၆	ဘာသာရေး	၄	၈
၃	လူငယ်အဖွဲ့	၂	၅	–	၅	လူမှုရေး	၄	၇
၄	စိုက်ဘဏ်	၁	၂	–	၂	ငွေချေးလုပ်ငန်း	၅	၇
၅	သမ	၁	၃		၃	ငွေချေးလုပ်ငန်း	၅	၇

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၅) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းတို့အနက် စီးပွါးရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၂) ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၂)ဖွဲ့ရှိပြီး ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ဓမ္မစကြံာအသင်းလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများလုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့ (၅) ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ (၃) ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန်(၂) ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှမူအရ ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ လူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသော အဖွဲ့များသာ ရည်ရွယ်/ ကြာရှည် ရပ်တည်လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ အထူးလှုံဆော်ရန် မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက် ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပါက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ။ အမြင်ကြည်လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း (၅)ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်း များ သော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယား စနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန် လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	**အမည်**	**အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)**	**အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်**
၁			
၂			
၃			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင်ပြည်တွင်း/ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ဆက်စပ်မှုမရှိ၊အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	**မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား**	**အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်**	**အိမ်ထောင်စု %**	**ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်**
၁	မြေယာမဲ့	၁၅	၅.၇%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၄၈	၁၈.၂၅%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၇၀	၂၆.၆၂%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၁၀၀	၃၈.၀၂%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၃၀	၁၁.၄၁%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၂၆၃**	**၁၀၀%**	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၁၅)အိမ်ထောင်စု (၅.၇%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသား တောင်သူ (၄၈) အိမ်ထောင်စု (၁၈.၂၅ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူ ငယ် (၇၀) အိမ်ထောင်စု (၂၆.၆၂%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ် စားတောင်သူ (၁၀၀) အိမ်ထောင်စု (၃၈.၀၂%)နှင့် ၁၂.၅ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး (၃၀)အိမ်ထောင်စု (၁၁.၄၁%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးနှင့် တောင်သူလတ်အိမ်ထောင်စု

အရေအတွက်မှာ (၁၃၀) အိမ် (၄၉.၄၃%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၄င်းတို့မှ ပိုင်ဆိုင်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသား တောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူကြီးများ၏စိုက်ပျိုးမြေ များတွင် နေ့စားအင်္ဂါး လုပ်ကိုင် ကြရသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဧယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ငင်းရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား မိုးရေ				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာတွင် လယ်မြေ၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့် ဖြစ်ပြီး ဆည်ရေမရ ရှိသောကြောင့်လည်း စိုက်ပျိုးမြေများမှာစိုက်ပျိုးရေးအတွက် နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ မြေဆီလွှာ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း နည်းသင်တန်းများ၊ မိုးရေလှောင်ကန်များ အသစ်တူးဖော်ခြင်းနှင့် မြေအောက် ရေရရှိ အောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါကစိုက်ပျိုးရေး အတွက် အလားအလာ အထူးကောင်းမွန် လာမည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်းစိုက်ကေ	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
စပါး	၂၅၀	တင်း	၂၀	၃၅	၂၇.၅	ဇွန်၊ဇူလိုင်	ဒီဇင်ဘာ	မြင့်	နိမ့်	
နှမ်း	၂၅၀	တင်း	၅	၇	၆	ဧပြီ	ဇူလိုင်	မြင့်	နိမ့်	
ပဲစင်းငုံ	၃၀၀	တင်း	၄	၅	၄.၅	ဧပြီ	ဖေဖော်ဝါရီ	မြင့်	နိမ့်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါး၊နှမ်းနှင့်ပဲစင်းငုံတို့ဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း(၂၅၀)ဧကဖြစ်ပြီး ဇွန်နှင့်ဇူလိုင်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ (၁)ဧကလျှင် အနည်းဆုံး(၂၀)တင်းနှင့်အများဆုံး (၃၅)တင်းထွက်ရှိပြီး ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ (၂၇.၅)တင်းသာထွက်ရှိသည်။နှမ်း စိုက်ပျိုးမြေဧက စုစုပေါင်းမှာ (၂၅၀)ဧကော ဖြစ်ပြီးဧပြီလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဇူလိုင်လ တွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး (၇)တင်းမှ အနည်းဆုံး (၅)တင်း၊ (၁)ဧကော ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ (၆)တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့် သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာနည်းသည်။ ပဲစင်းငုံစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း(၃၀၀)ဧကော ရှိပြီး ဧပြီလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး (၄) တင်းမှ အများဆုံး (၅) တင်းထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် (၄.၅)တင်းနှုန်း ထွက်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့် သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး ပစ္စည်းများ ကုမ္ပဏီမှလည်းချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေးကြသည်။ တောင်သူများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကို ရင်ဆိုင်တက်ရပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့ တောင်သူများမှာ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင် ကြဲပတ်စနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုနှင့်ရင်ဆိုင်ရ တက်သည်။ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့်

သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်လျှင် နည်းပညာအားနည်း ခြင်းကြောင့် သီးနှံများ အထွက်နှုန်း နည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှုမရှိခြင်းကြောင့် အမြတ်ရရှိမှုနည်းပါးသည်။ တောင်သူများ အနေဖြင့် ထိရောက်သောစိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာစနစ် ကိုလိုလားနေကြသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဧယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	**ပိုင်ဆိုင်မှု**					**စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူအရေအတွက်**	**မှတ်ချက် / အခြေအနေ**
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	**အဖွဲ့ပိုင်**		**ရွာပိုင်**			
		အရေအတွက်	**လယ်သမားဦးရေ**	**အရေအတွက်**	**လယ်သမားဦးရေ**		
ထွန်စက်	၁						
လက်တွန်းထွန်စက်	၁၀						
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်							
ရေစုပ်စက်							
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်							
အခြား							

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်ထွန်စက်(၁)စင်းနှင့် လက်တွန်းထွန်စက် (၁၀) စင်းသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိက ပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများဖြစ်ပြီး တစ်ပိုင်တစ်နိုင် သာ အသုံးပြုနိုင်သောကြောင့် တောင်သူကြီးများအလုပ်အားမှသာ အင်္ဂါးလိုက်လေ့ရှိသည်။ စိုက်ပျိုး ချိန်တွင် တောင်သူငယ်များနှင့် ဆင်းရဲသားတောင်သူများမှာ တောင်သူကြီးများ၏ ထွန်စက်များကို ငှားရမ်း အသုံးပြု ရသည်။ ထွန်စက် ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် (၁)ဧကကို ငွေ(၁၈၀၀၀)ကျပ်ဖြင့်ငှားရမ်း အသုံးပြုရပါသည်။လက်တွန်းထွန်စက် ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် ဆီ(၁)ဂါလံကုန်လျှင်(၁၀၀၀၀)ကျပ် နှုန်း ဖြင့် ပေးချေရသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါသောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကိရယာများ အရစ်ကျ ရောင်းချ ပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရှိနိုင်မှု၊မြေဆီဩဇာ)	မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိမ်းသိမ်းနည်းသင်တန်းများနှင့်သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းများပို့ချပေးလျှင်အစဉ်ပြေနိုင်ပါသည်။
ရေရင်းမြစ်	မိုးရေတစ်မျိုးသားရရှိသည်။
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာ	နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတုပိုးသတ်ဆေး	ကျောက်ဆည်မြို့နှင့်ပလိပ်မြို့တို့နှင့်နီးသောကြောင့်လိုအပ်သောပိုးသတ်ဆေးများအလွယ်တကူရရှိနိုင်သည်။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ဘဏ်နှင့်သမဘဏ်မှလည်းချေးငွေရရှိသည်။
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ နည်းပညာရရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီများနှင့်ချိတ်ဆက်မှုရှိမှုရှိသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	တံတားဦးမြို့မှစိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	ဒေသထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှု အခွင့်အလမ်းများမှာ ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီ ဩဇာ အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း သဘာဝမြေဆွေးအနေဖြင့် နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်ကြသည်။ ကျောက်ဆည်မြို့နှင့် ပလိပ်မြို့ တို့နှင့်နီးသောကြောင့်အော်ဂဲနစ်ပိုးသတ်ဆေး သုံးစွဲရန် နည်းပညာ နှင့် လိုအပ်သောဆေးဝါးများ အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်သည်။ စိုက်ဘဏ်ချေးငွေနှင့် သမဘဏ်မှ ချေးငွေ အနည်းငယ်ရရှိသည်။ လိုအပ်သောသွင်းအားစုများ ကို(၁၅)မိုင် ကွာဝေးသောတံတားဦးမြို့ရှိ စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ တောင်သူများမှ သီးနှံအများစု ထွက်ကုန်များအတွက်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းခြင်းကြောင့် ဈေးကွက်လုံလောက်မှုရှိသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရှိင်းမရှိပါ။
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	လယ်နှင့်ယာမြေများမှာမြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ရှိသည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	ပုံစံ ၇ မရှိသောစိုက်ပျိုးမြေမှာ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးခြင်း၊ လုပ်အားခ နည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှား ပါမှု ရှိသည်၊
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	လုံလောက်မှုမရှိ။
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုံးတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာရှိ လယ်မြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ မြေဆီဩဇာသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ စိုက်ပျိုးမြေအများစုမှာ ပုံစံ ၇ မရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။ သွင်းအားစုများကို အလွယ်တကူ လိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သော်လည်း အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူများရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု နည်းသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာလည်း မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါမှုရှိသည်၊ လယ်နှင့်ယာမြေများမှာ မိုးရေသာအားကိုးနေရ သောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ရောဂါပိုးမွှား ကျရောက်မှုများပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။

စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်စျေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း စျေးကောင်းမရ။ စျေးနှုန်း တည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ အလေးတင်းတောင်းမှုန်ကန်မှု မရှိကြပါ။

(၂.၂.၂)မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	**အိမ်ထောင်စု**	**ကောင်ရေ**	**မှတ်ချက်/အခြေအနေ**
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၁၆၀	၆၄၀	ရောဂါကျရောက်လျှင်တိမွေး/ကုမှုနည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအားနည်းခြင်းကြောင့်သေဆုံးမှုများလေ့ရှိသည်။
နို့စားနွား	၅၀	၇၂	။
မြင်း			
ကျဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၂၅	၇၅	စီးပွါးဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိကြပါ။
ကြက်	၁၀	၁၀၅	စီးပွါးဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိကြပါ။
ဘဲ			
မန်ဒါလီ			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ (၁၆၀)အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား (၆၄၀)ကောင်၊နို့စားနွား(၇၂) ကောင်၊ ဝက် (၇၅) ကောင်နှင့် ကြက် (၁၀၅) ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာရောဂါများ အထူးအဖြင့် ခွာနာလျှာနာ၊ ကြက်တုပ်ကွေး၊ ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံး ပျက်စီးမှုများရှိတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိရွေး/ ကုဋ္ဌီးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေး နိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်း မီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ် လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရကြပါ။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	စိုက်ပျိုးသီးနှံစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများမှတိရိစ္ဆာန်များအတွက်အစာကိုရရှိသည်။အ ဟာရအဖိုးတန်မြေတ်ခင်းများစိုက်ထူခြင်း။
ရေရရှိမှု	မြေအောက်ရေရရှိနိုင်ပါသည်။
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။တိ/မွေးကုဌာန။
ချေးငွေ	မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းသာရရှိနိုင်သည်။
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	အစာများကိုကိုယ်တိုင်စိုက်/ဝယ်ယူ၍ အလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	တိမွေးကုဋ္ဌီးစီးဌာနရှိသည်။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်ရန်မရန်မရှိပါ။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက် လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို (၁၅) မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့တွင် အလုံအလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကု ဦးစီးဌာန ရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းအလုံအလောက်ရှိသည်။ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက်မြစိမ်းရောင် စီမံကိန်းချပေးလျှင် အစဉ်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	မွေးမြူရေးချေးငွေသီးသန့်မရှိပါ။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မရရှိပါ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်မရှိသဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေးချေးငွေသီးသန့်မရှိ။ နှစ်စဉ် ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအချိန်မီမရ၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်းလုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင် မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။

(၂.၂.၃) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ**

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက် ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေး ဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၅		၅	နိမ့်(အလုပ်ပုံမှန်မရှိ၊လုပ်ငန်းခွင်မကျယ်)
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၂		၂	နိမ့်(အလုပ်ပုံမှန်မရှိ၊ လုပ်ငန်းခွင်မကျယ်)
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေး သူ)	၁၂		၁၂	လတ်(ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်း၊ ပုံမှန်မရှိ)
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်း	၃၃		၃၃	လတ်(ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိပါ။)

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ဝယ်ရေး				
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း	၆၀		၆၀	လတ်(ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိပါ။)
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင် မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်း ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ် ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ် ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး	၅		၅	လတ်(အစိုးရခန့်ဖြစ်သည့်အတွက်ပုံမှန်ဝင်ငွေရှိ)
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)	၁		၁	လတ်(ပုံမှန်ဝင်ငွေရှိ၊နေ့စားလုပ်သည်)
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ				

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်း မရှိပါ။ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်နှင့် နေ့စား ဝန်ထမ်း အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်း ထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက်နှင့် နီးသည်။ ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက်	တံတားဦးမြို့၊ကျောက်ဆည်မြို့တို့နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ စသည် ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
ရှိသည်။	အလုံအလောက်ရှိသည်။
သဘာဝအရင်းအမြစ်များရှိသည်။	သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များစသည်တို့အနည်းငယ် ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ် စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များ ရှိသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အ လုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းပညာအချို့ တတ်မြောက်ကြသည်။	ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ စသည့်အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ဈေး ကွက်လည်းအလုံအလောက် ရှိသည်။တံတားဦးမြို့၊ကျောက်ဆည်မြို့တို့နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ စသည်ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များစသည်တို့အနည်းငယ် ထွက်သည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင်သည်။ (၁၄)မိုင်ခန့်အကွာ အဝေးတွင် လေယာဉ်ကွင်း ရှိသောကြောင့် နိုင်ငံခြားခရီးသွား ဧည့်သည်များပေါများသည်။ ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှုရှိသည်။ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များ သည်။ (၁၅)မိုင်ခန့်အကွာ အဝေးတွင် အမြန်လမ်းနှင့် နီးသောကြောင့်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ စသည့်အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့လုပ်ကိုင်စားသောက် ကြသည် ကိုတွေ့ရှိရသည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အ သင့်အတင့်ရှိ သော်လည်း ပြင်ပ ရင်းနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံ များ မရှိခြင်း၊ အလုပ် အကိုင် အခွင့် အလမ်း နည်းပါးခြင်း ကြောင့် လူတိုင်းအလုပ်အကိုင် မရှိကြပါ။ အလုပ် အကိုင် လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသော အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှု များ အားနည်းနေ ကြသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက် ရန် လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းများခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်း။ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေး ခြင်း။	အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိ သော်လည်း ခေတ်မီ လုပ်ငန်း သုံးကရိယာများမရှိခြင်း နှင့်လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
အရင်းအနှီးနှင့် ချေးငွေ လက်လှမ်း မမီနိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းရှိသော်လည်း နည်ပညာအားနည်း သောကြောင့်လုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း၊အတက်ပညာ၊ အထိအတွေ့ တို့အားနည်းသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့် အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား တစ်ဦး အနည်းဆုံး ရှိသော အိမ်ထောင်စု	၅၀	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင် သောကျေးရွာရှိ လူဦးရေ	-	၄၀	၂၀	၆၀	၄၀	၂၀	၆၀	-	-	-

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	၆ လ အထိ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	၁၂ လ အထိ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	၁၂ လ အထက်	-	၄၀	၂၀	၆၀	၄၀	၂၀	၆၀	-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခ နည်းခြင်းကြောင့် အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားရောက်အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အနည်းဆုံး တစ်ဦးရှိသောအိမ်ထောင်စုပေါင်း (၆၀) အိမ်ထောင်စု (၂၂.၈%) ရှိသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားဦးရေသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေ၏ ၇.၉% (၆၀ယောက်) ရှိသည်။ အမျိုးသားရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက်မှာလည်း အမျိုးသမီးရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားဦးရေထက် ပိုများသည်ကိုတွေ့ရသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၆၀
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူအားလုံးသည် မိမိတို့ကျေးရွာတွင်အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းခြင်းကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေရရှိရန်/ ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၅၀	၁၉%		Â	
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်	✓		-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	✓		-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံ ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ (၅၀) အိမ်ထောင်စု (၁၉%) သည် ပြန်ပို့ငွေအပေါ် မှီခိုနေရပြီး မှီခိုနေရမှု မြင့်သည်။ ငွေကို ၃ လတကြိမ် ဘဏ်မှလွှဲပြီး တစ်ခါတစ်ရံလူကြုံဖြင့်ပေးပို့သည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	တံတားဦးသို့ ၁၅မိုင်	ကျောက်ဆည်သို့ ၂၀ မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကား၊ထော်လာဂျီ၊ ဆိုင်ကယ်၊	ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင် မှုပေးနိုင်မှု	ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါး	လူသုံးကုန်ပစ္စည်းမျိုးစုံ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာအတွင်း နှင့် (၁၅)မိုင် ကွာဝေး သော တံတားဦးမြို့စျေးတို့တွင် စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါးကို ကျေးရွာစျေး တွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို တံတားဦး စျေးသို့ ကိုယ်ပိုင် ဆိုင် ကယ်၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီ၊ အခြားရွာမှပြေးဆွဲသော လိုင်းကား စသည်တို့ဖြင့် ရာသီမရွေးသွားရောက်ဝယ်ယူကြရသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့် နေရာ	**ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား**	**ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ**	**အတိုးနှုန်း (လ)**	**အပေါင်ခံပစ္စည်း လိုအပ်မှု**	**ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ**
အစိုးရဘဏ် (သမဝါယမဘဏ်)	ချေးငွေ	၆ လ	၁.၅%		ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိ။အသင်းဝင်မှထုတ်ချေး။
စိုက်ဘဏ်	ချေးငွေ	၆ လ	၀.၈၅%	ပုံစံ ၇	ပုံစံ ၇ ရှိသူ တောင်သူများသာ ငွေချေးနိုင် သည်။ စိုက်ပျိုးချိန်အချိန်မှီအရ၊ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိ။ပုံစံ(၇) မရသောတောင်သူများချေးငှားခြင်းမရှိ။
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိကအသေး စားချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက် ငွေစု/ငွေချေးအစီအစဉ်					

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
ငွေချေးပေးသူ	ချေးငွေ	သတ်မှတ်ကာလ	၁၀%	ပစ္စည်း	အပေါင်ပစ္စည်းပါမှချေးသည်။
အပေါင်ဆိုင်	ချေးငွေ	သတ်မှတ်ကာလ	၅%မှ၁၀%	ပစ္စည်း	အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီးငွေချေးပေးသည်။သတ်မှတ်ထားသည့်ရက်ကျော်ပါကပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	သတ်မှတ်ကာလ	၃%	မလို	ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်း၊လူတိုင်းမရနိုင်၊အလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန်မရနိုင်ပါ။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် သမဝါယမ ငွေချေးစနစ်တို့ရှိသည်။

စိုက်ဘဏ်ချေးငွေသည် ကျေးရွာရှိတောင်သူ (၂၅၀) ဦးအားယာမြေအတွက် ချေးငွေစုစုပေါင်း (၃၂၂.၈) သိန်းထုတ်ချေး ထားပါသည်။ ၄င်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေ တစ်ဧကလျှင်၁၅၀၀၀၀ကျပ်နှုန်း ယာမြေတစ်ဧကလျှင်၂၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် တောင်သူတစ်ဦးလျှင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးယူခွင့်ရှိသည်။ ချေးငွေရရှိပြီး ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈၅%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက် ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ်လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင်ပါက စျေးကောင်းမစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် သီးနှံမအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီးမဖြစ်မနေပေးဆပ်ကြရသည်။

သမဝါယမ ချေးငွေမှာ သမအသင်းဝင်လျှင် မည်သူမဆိုချေးပေးသည်။အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အကြေဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည်ချေးငှားနိုင်သည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၅%မှ၁၀%
ဖြစ်သည့်အပြင်အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီးချေးပေးသည်။သတ်မှတ်ရက်ကျော်ပါကပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။ သီးနှံပေါ် ချိန်အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက်ငွေချေးရာတွင် များစွာ အခက် အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်းနည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲ ရှိသည်။ မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငှားရာတွင် အတိုးနှုန်းမှာ ၃%ဖြစ်သော်လည်း ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု များအား ယုံကြည်မှုအားနည်းသောကြောင့် လူတိုင်းချေးငှား၍မရနိုင်ပါ။ ချေးငွေအလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန် တိုင်းလည်းမရနိုင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၉)သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	**အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)**	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြင့်	မြေသားဖွဲ့စည်းပုံသင့်။မြေဆီမြေသြဇာအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း။
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံး ရောင်း ချမှုများသည်။အပူပိုင်းဇုံမိုးခေါင်ခြင်း ။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	နည်းပညာအားနည်းခြင်း၊ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင်း ဖျက်ပိုးကျရောက်မှုများခြင်း။
ရေရင်းမြစ်	မြင့်	မိုးရေကို အားကိုးနေရပြီး မြေအောက် ရေ တူးဖော်ရရှိနိုင်သည်။
ငါးမျိုးကွဲများ	နိမ့်	ဆည်မြောင်းမရှိ။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	နိမ့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီးထုတ်ယူသုံးရောင်း ချမှုများသည်။

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ် ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မြေသားမကောင်းသောကြောင့် မြေဆီဩဇာအနေဖြင့်အသင့် အတင့်သာရှိ သည်။ ၄င်းအပြင် ဓါတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင် ရေပေါ်နှင့် အငံဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ် ရှိမှု မြင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင်ဆည်မြောင်းမရှိခြင်းကြောင့် ငါးမျိုးကွဲများရရှိမှုမရှိပါ။ အခါအားလျော်စွာ ကျရောက်တက် သော မိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁)ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၃	၅	၈	၀.၈ %
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၁၀	၁၇	၂၇	၂.၇ %
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၇၇	၂၀၅	၃၈၂	၃၇.၈%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၇၃	၁၈၈	၃၆၁	၃၅.၇%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၅၄	၉၄	၁၄၈	၁၄.၆%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃၀	၂၈	၅၈	၅.၇%

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၇	၂၀	၂၇	၂.၇%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၄၅၄**	**၅၅၇**	**၁၀၁၁**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် ညံ့သည့်အနေအထာတွင် ရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင် ၉ နှစ်အထက် ရွာသူ/သား (၁၀၁၁) ဦးအနက်စာမတတ်သူ ဦးရေ(၈)ဦး (၀.၈%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင် ပညာရေးတတ်မြောက်သူ (၂၇)ဦး (၂.၇%) နှင့် မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူ (၃၈၂)ဦး (၃၇.၈%) ၊မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၃၆၁)ဦး(၃၅.၇%)၊အလယ်တန်းပြီးဆုံးသူ ဦးရေ (၁၄၈)ဦး(၁၄.၆%)၊ အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၅၈)ဦး (၅.၇%)နှင့် တက္ကသိုလ် ပညာရေးပြီး ဆုံးသူဦးရေ (၂၇)ဦး(၂.၇%) ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကနည်းပြီး အမျိုးသမီး အရေအတွက် သိသိသာသာ များသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အမျိုးသမီးပိုများ နေတာ တွေ့ရသည်။ သားယောကျ်ားလေးများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာ ပြီးဆုံးအောင် မသင်ကြားနိုင်ကြပါ။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏%
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၈၅	၉၁	၁၇၆	၁၆၄.၄၉%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၆၈	၆၉	၁၃၇	၉၉.၂၈%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၂၅	၁၇	၄၂	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၅	၁၀	၁၅	

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း (၁၀၇) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ (၁၇၆)ယောက်၊ (၁၆၄.၄၉%) အထိရှိပြီး ရာခိုင်နှုန်းများနေရခြင်းမှာ အခြားကျေးရွာများမှ ကျောင်းသူ/သားများ လာရောက် ပညာသင်ကြားနေခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ (၁၃၈) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိကျောင်းတက် နေသောဦးရေမှာ(၁၃၇)ဦး (၉၉.၂၈%) သာ ရှိသည်။အထက်တန်း ကျောင်းသားများမှာ (၃)မိုင် ကွာဝေး သော ကနားကျေး အထက်တန်းကျောင်းသို့

သွားရောက်ပညာသင်ကြား နေကြသည်။ အချို့မိဘများမှာ လုံခြုံရေး စိတ်မချ၍ ကျောင်းဆက်မထားခြင်းဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ကျောင်းကြို/ပို့ ကားစီစဉ်ပေးလျှင် အစဉ်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	**မူလတန်းကျောင်း**			**အလယ်တန်းကျောင်းခွဲ**		
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	-			ရွာမှ (၁)ဖာလုံအကွာအဝေး		
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု				ခြေလျင်		
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)				၄၃၀' ×၁၂'×၁၀'		
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး				သွပ်မိုး၊အုတ်ခင်း၊အုတ်နံရံ		
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ				လုံလောက်မှုမရှိ		
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)				ကြက်သားဆန်ပြုတ်၊ (၁)နှစ်(၃)ကြိမ်		
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်				၄	၆	၁၀
ကျေးရွာခန့်(မူကြို)				-	၁	၁

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လက်ရှိကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်း(ခွဲ)အရွယ်မှာ အလျား ၄၃၀ပေ၊ အနံ ၁၂ပေ၊ အမြင့် ၁၀ပေ၊သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊ အုတ်ခင်း အဆောင်(၁)ဆောင်ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင် လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ပရိဘောဂ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ကျောင်းသောက်ရေ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက် မှာ အစိုးရခန့် ကျား (၄)ဦး၊ မ (၆)ဦးနှင့်ကျေးရွာ

ခန့်(၁)ဦး စုစုပေါင်း (၁၁)ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်း ကျန်းမာရေး ပညာပေး အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။ ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု အစီအစဉ် (၁)နှစ်လျှင်(၃)ကြိမ် တိုက်ကျွေးလေ့ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၁၀ဦး(က ၄+ မ ၆)
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၃၁:၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိပါ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှုမရှိ။
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	အစီအစဉ်မရှိ။ ထောက်ပံ့မှုမရှိ။
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းရှိသော်လည်း စုံလင်မှုမရှိ။ အားကစားကွင်း ကျဉ်းသည်။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	စိတ်ဝင်စားမှု၊တက်ကြွမှုရှိသည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၃၁: ၁အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ အားကစားပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ အားကစားကွင်းမှာလည်း နေရာကျဉ်းနေပါသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏ စိတ်ဝင်စားမှု၊တက်ကြွစွာပါဝင်မှုရှိကြသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	**ရောဂါ**	**ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု**			**မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်**
		မြင့်	**နိမ့်**	**မရှိ**	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောက	Â			သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	Â			ခြင်ပေါက်ပွါးမှုအဆမတန်များပြားခြင်း
၃	ငှက်ဖျား		Â		ငှက်ဖျားဇုန်တွင်းမရှိခြင်း။

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ	Â			
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		Â		အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာအလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့်
၆	တီဘီ	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူ့အသုံးအ ဆောင်များ အတူသုံးရာမှကူးစက်နိုင်သည်။
၇	ဆီးချို	Â			နေ့စဉ်စားသုံးနေရသောအစားအစာများသန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ခါတုဆေးဝါးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသောအစားအစာများကိုနေ့စဉ်မလွဲမရှောင် စားသုံးနေရခြင်း။ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။
၈	သွေးတိုး	Â			
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သော ကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၀	အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		Â		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွါးမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောဂ၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရော ဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေမသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ခါတ်မြေဩနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ကြာရှည်ခံဆေးများ အသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်းခါတ်မြေဩ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စီစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုံ၊ ကြက်သားမှုံ့များကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသောမုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်း ကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့်ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့

ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	Â		ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊အခိုးအငွေ့ ရှူရှိုက်ရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	Â		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Â		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Â		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Â		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	Â		
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	Â		
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်		Â	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကာကွယ်ဆေး တစ်နှစ် ၃ ကြိမ်ပုံမှန်ထိုးပေးသည်။ အဟာရပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုမရကြပါ။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	၁ဖာလုံ စပါးတွင်း	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - ၁ အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) –၁ တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	မလုံလောက်	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	(၃)မိုင် ကွာ ကနား ကျေးရွာ		ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	တံတားဦး (၁၅)မိုင်		ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ဆေးဆိုင်	မရှိ		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ(မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု--မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေးသည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ လက်ရှိ ကျေးရွာအုပ်စု (–) ရွာ၊ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (–) အတွက် အုပ်စုကျေးရွာ သားဖွါးဆရာမ(၁)ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာ တစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပို့ချပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးအရောင်းဆိုင်မရှိပါ။အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၃) မိုင်ဝေးသော ကနားတိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် (၁၅) မိုင်ဝေးသော တံတားဦးဆေးရုံသို့သွား ရောက်၍ ကုသမှုခံ ယူရကြောင်း တွေ့ ရှိရပါ သည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၇	ကောင်း		Â	Â	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၁	ကောင်း	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်						

ရေရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ကန်(မြေသား)						
မြစ်/ချောင်း(ရေငံချောင်း)	၁	ဆိုး	Â	Â	Â	
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	၂	ကောင်း		Â		
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း(၇)တွင်း၊အဝိစိတွင်း(စက်တပ်)(၁)တွင်းနှင့် မိုးရေလှောင်ကန် (၂)ကန် ရှိပါသည်။ရေချိုတွင်းမှာ (၇)တွင်းနှင့်စက်တပ်အဝိစိတွင်း(၁)တွင်း သာရှိပါသည်။ နွေရာသီတွင် သောက်ရေအခက်အခဲကြုံတွေ့ရပါသည်။ ရေငံချောင်းမှရေများမှာ တိရိစ္ဆာန်များ အတွက် သောက်သုံးရေသာအသုံးပြုရသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၉.၂)သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၂၅၀	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိသည်။
ကျင်းအိမ်သာ		
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၁၃	ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
စုစုပေါင်း	၂၆၃	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၂၆၃)အိမ်ရှိပြီး ယင်လုံအိမ်သာ (၂၅၀)လုံးသာရှိသော်လည်း စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။ ကျန်အိမ်ထောင်စု(၁၃)စုမှာ တောထိုင်လေ့ရှိသောကြောင့် ကျန်းမာရေးအသိပညာ၊ဗဟုသုတအလွန်နည်းပါသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၀)ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Â	ကျား/မ တန်းတူမှုမရှိခြင်းနှင့် အမျိုး သမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ် ယုံကြည်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်း များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု		Â	မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှု ရှိသည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Â	မရှိပါ။
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		Â	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမခွဲခြား ဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေး တူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျင်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံး ဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့ မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုး အစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင် ကြားပေးလေ့

ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေးသည်။ သို့သော်အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် နေ့စား အလုပ်သမား အဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင် သင်ကြားနိုင်ခြင်းမရှိကြသောကြောင့် ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီးပိုများသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အသိပညာပေး သင်တန်း များ ဆောင်ရွက်ပေး လျှင် အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၁၁)အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	**အမျိုး အစား (၁/၂/၃)**	**ကောင်း/ဆိုး**	**တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်**	**ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု**		**လမ်းအရှည် (မိုင်)**
				ပွင့်လင်း ရာသီ	**တစ်နှစ်ပတ်လုံး**	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ကောင်း	၁၉၁၇		Â	(၇)ဖာလုံခန့်
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး	၂၀၁၆		Â	(၁)မိုင်
အခြား						

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၁) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး(၂၀၁၆) ခုနှစ်တွင် မြေသားလမ်းပြုပြင်ထားပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာနိုင်မှုရှိသော်လည်း မိုးရာသီအချိန်တွင်လမ်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ လမ်းချော်ခြင်းများကြောင့် ကလေးများကျောင်းသွားလျှင် အခက်အခဲများကြုံတွေ့ ရပါသည်။ လမ်းအခြေအနေနှင့်မမျှတသောယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်းအခြေအနေမှာလည်း ဆိုးရွားနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ (၀/၇) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး ကတ္တရာ လမ်းများဖြစ်ခြင်း ကြောင့် သွားလာရေးအစဉ်ပြေပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	**အရွယ်အစား**	**ကောင်း/ဆိုး**	**တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်**	**အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ**	
				ပွင့်လင်းရာသီ	**တစ်နှစ်ပတ်လုံး**
ဆိပ်ခံတံတား					
သံဘောင်၊ သစ်သားခင်း တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					
အခြား(ကွန်ကရစ် ရေကျော်)	၅’ ×၁’	ကောင်း	၂၀၁၅	Â	Â

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအတွင်းရှိ ရေပြွန်(၁)စင်းအား(၅)ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ရေပြွန်အရွယ်အစား သေးငယ် သော်လည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွား ၍အစဉ်ပြေပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	**အကွာအဝေး (မိုင်)**	**ယာဉ် အမျိုးအစား**	**ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု**	
			ပွင့်လင်းရာသီ	**တစ်နှစ်ပတ်လုံး**
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊ သမ္ဘာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဘာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၁၅၀	၁၅၀	၅	၄		၁၆၀

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး (၁၅၀)စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၁၅၀) စင်း၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်နှင့်ထော်လာကျီ(၅)စင်း၊ ကား (၄) စီးနှင့်နွားလှည်း (၁၆၀) စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်(ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			
ဆိုလာစနစ်	၂၃၀	သင့်။	စာဖတ်နှင့် ညဖက်မီးလင်းရန် အတွက်သာ အသုံးဝင် သည်။ ရာသီဥတု မကောင်းပါက အားမပြည့်ပါ။
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်			
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၃၃		ဖယောင်းတိုင်၊ ခါတ်ခဲ၊ ဘက် ထရီမီးတို့ကို အသုံးပြုကြသည်။ မီးဘေးအန္တရာယ် ရှိသည်။

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရှိပါ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ(၂၆၃)အိမ်ရှိသည့်အနက် ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ (၂၃၀)အိမ်နှင့်ကျန်(၃၃)အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်းတိုင် မီးကို အသုံးပြုကြသည်။ကျေးရွာမှ ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်း နေသေး ခြင်းကြောင့် ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရနိုင်သေးပါ။

(၂.၁၃)ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	**ဖုန်း**	**ရေဒီယို**	**တီဗွီ**	**ဂြိုလ်တုစလောင်း**	**အခြား**
အရေအတွက်	၂၅၀	၂၃၀	၁၀၀		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့်ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၂၅၀) လုံး၊ ရေဒီယို (၂၃၀)လုံးနှင့် တီဗွီ (၁၀၀)လုံးရှိပါသည်။ကျေးရွာတွင်ဆိုလာမီးအသုံးပြုသောအိမ်ထောင်စုများမိုးအုံ့လျှင် အားမရှိ ပါသောကြောင့် ဆိုလာမီးအသုံးပြုရာ တွင်အခက်အခဲများရှိပါသည်။အမ်ပီတီနှင့်အော်ရီဒူးသာ လိုင်းမိပြီး ကျန်ဖုန်းလိုင်းများ မှာမမိပါ။ ဖုန်းများ အသုံးပြုခြင်း အတွက်တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ ဆက်သွယ်မှုရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်းအချက် အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	**ဝန်ဆောင်မှု**
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အက်ဖ်အမ် နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။(ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ၍ အလုပ်လုပ် ကိုင်နေရပါသောကြောင့် ပါဝင်မှု အရေအတွက် အားနည်းသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။ (ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ၍ အလုပ်လုပ် ကိုင်နေရပါသောကြောင့် ပါဝင်မှု အရေအတွက် အားနည်းသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းသီးသန့်မရှိ၊ အားကစားပစ္စည်း မရှိကြပါ။

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြရသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်မရှိ။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လူငယ်များအတွက်အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင်ပါဝင် တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်မှုရှိပြီးဘာသားရေး လုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင်စား မှုတက် ကြွမှုရှိသော်လည်းမိသားစုဝမ်းစာအတွက် အခြားသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေရသောကြောင့် ပါဝင်နိုင် မှုအားနည်းသည်။ပရဟိတသီးသန့်ဖွဲ့စည်းမှုမရှိသေးပါ။လူငယ်များအတွက် အားကစားသီးသန့် မရှိခြင်း ကြောင့် အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေခြင်းဖြင့် ပျက်ဆီးနေသည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။အားကစားကွင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးလျှင် အပန်းဖြေစရာ ရရှိပြီးလူငယ်များ ပျက်စီးနေမှု များ လျှော့နည်းသွားနိုင်ပါသည်။ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များသီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။ ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးရရှိသော်လည်း အိမ်တိုင်းနီးပါးမရရှိသော ကြောင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို လက်ဖက်ရည် ဆိုင်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။ လူငယ်များဘောလုံးပွဲ အကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမသောက်ချင်လည်းသောက်၊အချိန်မတော်သွားကြည့်တာ တွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်တိုင်း လိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများလွှင့်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။ အားကစားနှင့် အားကစား ပစ္စည်းများ တွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု အားနည်းပြီး ကျေးရွာတွင်အားကစားကွင်း မရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်း ပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက် မရှိသည့်အတွက် လူငယ်များ မှာစာပေလေ့လာမှု၊ ဗဟုသုတနည်း ပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ဖုန်းများကိုလူငယ်တိုင်းလိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက်အသုံးပြုကြ သော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(၂.၁၅)ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	**ရှင်းလင်းချက်**
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	(၁)ဖာလုံအကွာအဝေးတွင်ဆက်သွယ်ရေး တာဝါတိုင်ရှိပါသည်။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	(၅)မိုင်အကွာအဝေးခေျာင်းခွကျေးရွာတွင်ချောင်းခွရဲစခန်း တည်ရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထား သူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေး ဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက (၅)မိုင်၊ ချောင်းခွ ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင် သောကြောင့် ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွါးခြင်းလည်း နည်းပါးသည်။

(၂.၁၅.၂)မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	မရှိ	သာမာန်	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	**စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ**					
	စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း/မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အဝိစိတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။	လက်ရှိဆည်မြောင်းရှိနေခြင်း။ ရေသွယ်ယူရန်ရေအရင်းအမြစ် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။ (သို့) မြစ်/ချောင်းနှင့် နီးခြင်း။ မြေအောက်ရေရရှိနိုင်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝယ်ယူရန် ဒေသအတွင်း ကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်းဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်းသည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နည်းပညာ အကူအညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**၁။ စိုက်ပျိုးရေရရှိရေးစီမံကိန်း** စက်အဝိစိတွင်းတူးဖေါ် ခြင်း။ ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ရေစုပ်စက်အရစ်ကျ ရောင်း ချခြင်း။

	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး လက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုန်းနည်းသည်။	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ်းရှည်ပြီး အထွက်နှုန်းနည်းခြင်း၊ အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများအတွက်ငွေကြေးမပြည့်စုံ ခြင်း။နှစ်ရှည်ဥယဉ်ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။လက်ရှိစိုက်ဘဏ်ချေး ငွေမှာ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေး ငွဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါး တစ်မျိုးတည်းအ တွက် သာငွေချေးခြင်း၊ကန့်သတ်မှုများပြီး	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရရှိရန်စိုက်ပျိုးရေး ဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာနှင့် သွင်းအားစုများအလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက်အသွယ်နည်းပါးသည်။	လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်း ချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့်တော်သော နှစ်ရှည် ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ပေးခြင်း။	**<u>၂။ သီးနှံအထွက်တိုးစီမံကိန်း</u>** လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း

		တောင်သူများလိုအပ်ချက်နှင့် သင့်တော်မှုအားနည်းသည်။				
၂။	**<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>**					
	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမှ ထုတ်လုပ်မှုလျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊အရင်းအနှီးမပြည့်စုံခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။စားကျက်ရှားပါးလာခြင်းအဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အ ရင်းအနှီးနှင့် မြက် မျိုးရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့်တိုးချဲ့မွေးမြူရန် အခက်အခဲရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရှိခြင်း။	တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်မြေခြံများ ရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသ ရေးဦးစီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန်ရောင်းချရန် စျေးကွက်ခိုင်မာခြင်း၊ စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင်စင်ချထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး ရှုံးမှုများခြင်း။	မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း။ စျေးသက်သာပြီးထိရောက်မှုရှိသောကာကွယ်ဆေးထိုးမှုစနစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ်ပွါးမှုများကို စစ်ဆေးနိုင်ရန်သုတေသနခါတ်ခွဲခန်းများ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	**<u>၃။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့် ခြင်းစီမံကိန်း</u>** ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး

		(အသား၊ အရှင်လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)				
၃။	**<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>**					
	ဒေသစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း အားနည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု များအတွက်စိုက်ပျိုးမွေး မြူရေးမဟုတ်သောအ လုပ်အကိုင်အခွင့်အလ မ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရ ခြင်း၊ လုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွါးရေးလု ပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင်ခြင်း၊	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် စက်ရုံအလုပ် ရုံ မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွါးရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအ နှီးအား နည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေ ကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း ၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများ အ တွက်ခေတ်မီ လက်နက်ကရိယာမ ရှိ ခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်မှု	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ၇၇%ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာ အားသာချက်ကြောင့် စျေးနှင့်လက်လှမ်း မီခြင်း၊လမ်းပန်းဆက် သွယ် ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆော င် ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှု အားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်း ခြင်း၊ စျေးကွက် ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့ အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	စျေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ စျေးကွက်အကဲဖြတ်ခြ င်းများသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဝယ်ယူသူများအကြား အဆက်အသွယ်ရှာပေး ခြင်း၊ ဒေသတွင် ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေး ရေး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ်ဝန် ဆောင်မှုများ	**<u>၄။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ် ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း</u>** ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံ ပစ္စည်းများထူ ထောင်ခြင်း

		အားနည်းခြင်းနှင့်အ ဆက်အသွယ် အားနည်းခြင်း။			ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွါးရေးလု ပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီထွ င်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ထူထောင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ် ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အား နည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့် နေ့စဉ်မိသားစုစား ဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသော ကြောင့်လေ့လာသင် ယူ နိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် ( ) ရာခိုင်နှုန်းရှိ ပြီး ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာ များကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင် ကြ ပါ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အ ဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီး ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင် ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။	**<u>၅။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာစီ မံ ကိန်း</u>** လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြ င်နည်းသင်တန်း စက်ပြင်သင်တန်း ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သ င်တန်း
၄။	**ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ**					
	ဆင်းရဲသားများအ	ဆင်းရဲသားများအတွ	ဆင်းရဲသားများအတွ	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ်	ဆင်းရဲသားများအတွက်	**<u>၆။</u>**

	ရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီခြင်း	က် သင့်တော်သောချေးငွေစနစ်မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာလတိုချေးငွေများသာဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်ခြင်း	က် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင်ပေးခြင်း	ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေသေးခြင်း	သင့်တော်သော ချေးငွေစနစ်ထူထောင်ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း	**<u>ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း</u>** မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၅။	**<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ပညာရေးအဆောက်အဦး များဟောင်းနွမ်းပျက်စီး နေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်သောဝန် ထမ်းများနေရန် အိမ်/အဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းထားရှိကာ ပညာရေးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွလှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများအတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>၇။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံ ကိန်း</u>** ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ကျောင်းခြံစည်းရိုး ဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းပရိဘောဂ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း

၆။	**<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးနှင့်အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များ တဖြည်းဖြည်းရှား ပါးလာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့်မ တတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေးပေါ် သွားလာရန်အခက် အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ရောင်း ချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းသည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။ တိုင်းရင်းဆေးမြှင့်တင်ပေးရန်။	**<u>၈။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦများမြှင့်တင်ခြင်း</u>** လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအားနည်းသည်။ ကျန်းမာရေး အားနည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ်မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အပြည့်အဝ မရရှိကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အထက်တန်းပညာအဆင့် တတ်မြောက်သူများ ရှိသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၉။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီ မံကိန်း</u>** အရံသားဖွါးသင်တန်း

	ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝ င်အပင်များရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	ပညာဗဟုသုတနည်း သည်။				
၇။	**ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက် မှုမရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲ မှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖေါ်နိုင်ခြ င်းမရှိ/ နွေရာသီရေ ခမ်းခြောက်သည်။ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက် လုပ်သုံးစွဲနိုင် ခြင်း မရှိ။	စက်အဝိစိတွင်းတူးဖေါ် ပါက သောက်ရေအလုံ လောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာ ရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစ ည်း များရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအ မြစ် ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	**<u>၁၀။ သောက်ရေသန့်</u>** **<u>ရှင်းရေး စီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာသောက်ရေ သန့် ရရှိရေး ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ် သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း
၈။	**လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ**					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အ လမ်းနည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း ခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာ ရေးအဆင့်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာ နေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသ ည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက် အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံ များမရှိခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူ ထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်း များပံ့ပိုးခြင်း၊	**<u>၁၁။</u>** **<u>လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>** အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ကွန်ပျူတာသင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြင်သင် တန်း

				မရှိ ခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မ တတ်နိုင်ခြင်း		
၉။	**<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>**					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်း ခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ ကျေးရွာချဉ်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီး ခြင်း တံတား/ရေပြွန်ပျက်စီး ခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေ ခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း ၊	နဂိုရှိလမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင် စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက် အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာ လမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ် ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်း ဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	**<u>၁၂။</u> <u>ကျေးရွာလမ်းတံတား စီမံ ကိန်း</u>** ရွာတွင်းကွန်ကရစ်လ မ်း ခင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်ကျော က်ချောကွန်ကရစ်လ မ်း ခင်းခြင်း
	ကျေးရွာတွင် လျပ်စစ်မီး မရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင် ခြင်း	လျပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်း နှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင် ကြ ပါ။	လျပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေး လက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	**<u>၁၃။</u> <u>ကျေးရွာမီးလင်းရေး စီမံ ကိန်း</u>** ကျေးရွာမီးလင်းရေး
၁ ၀	**သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ**					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသ	မီးဘေးအန္တရာယ် အ	ကျေးရွာတွင်	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ	ကြိတင်ကာကွယ်မှုအစီ	**<u>၁၄။</u>**

	ည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	ချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	ကားမောင်းနိုင်သူ/ကားအကြောင်းနားလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနိုင်သူများရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည်။	။	အစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	**<u>သဘာဝဘေးလျော့ချရေးစီမံ ကိန်း</u>** မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲ မီးသတ်စက်ထူထောင်ခြင်း
၁၁။	**မူဝါဒများ**					
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှင်းများ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနရှိသည်။ တခြားမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက် အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့် ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/ သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးရန်	ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျကွင်း ဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်
	ပညာရေးဝန်ထမ်းပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ်လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက်ခန့် ထားပေးရန်။	ဒေသခံဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။